

Lucas 24:44-52 Belofte van de Geest

Hij zei tegen hen: 'Toen ik nog bij jullie was, heb ik tegen jullie gezegd dat alles wat in de Wet van Mozes, bij de Profeten en in de Psalmen over mij geschreven staat in vervulling moest gaan.' 45 Daarop maakte hij hun verstand ontvankelijk voor het begrijpen van de Schriften. 46 Hij zei tegen hen: 'Er staat geschreven dat de messias zal lijden en sterven, maar dat hij op de derde dag zal opstaan uit de dood, 47-48 en dat in zijn naam alle volken opgeroepen zullen worden om tot inkeer te komen, opdat hun zonden worden vergeven. Jullie zullen hiervan getuigenis afleggen, te beginnen in Jeruzalem. 49 Ik zal ervoor zorgen dat de belofte van mijn Vader aan jullie wordt ingelost. Blijf in de stad tot jullie met kracht uit de hemel zijn bekleed.'
50 Hij nam hen mee de stad uit, tot bij Betanië. Daar hief hij zijn handen op en zegende hen. 51 Terwijl hij hen zegende, ging hij van hen heen en werd opgenomen in de hemel. 52 Ze brachten hem hulde en keerden in grote vreugde terug naar Jeruzalem, 53 waar ze voortdurend in de tempel waren en God loofden.

1 Petrus 4:12-19

¹² Geliefde broeders en zusters, wees niet verbaasd over de vuurproef die u ondergaat; er overkomt u niets uitzonderlijks. ¹³ Hoe meer u deel hebt aan Christus' lijden, des te meer moet u zich verheugen, en des te uitbundiger zal uw vreugde zijn wanneer zijn luister geopenbaard wordt. ¹⁴ Als u gehoord wordt omdat u de naam van Christus draagt, prijs u dan gelukkig, want dat betekent dat de Geest van God in al zijn luister op u rust. ¹⁵ Laat niemand van u moeten lijden omdat hij een moordenaar is, een dief, misdadiger of onruststoker. ¹⁶ Maar als u lijdt omdat u christen bent, schaam u dan niet en draag die naam tot eer van God. ¹⁷ Besef goed dat de tijd van het oordeel is aangebroken. Dat oordeel begint bij Gods eigen mensen. Als het bij ons begint, hoe zal het dan aflopen met hen die weigeren het evangelie van God te aanvaarden? ¹⁸ Als zij die rechtvaardig leven al ternauwernood gered kunnen worden, hoe moet het dan gaan met hen die zondigen doordat ze God niet gehoorzamen? ¹⁹ Daarom moeten allen die lijden omdat God dat wil, het goede blijven doen en hun leven toevertrouwen aan hem op wie wij mogen vertrouwen omdat hij ons heeft geschapen.

Inleiding

Sinds 2005 moeten we in Silo een leermeester, een vaderfiguur missen in de persoon van dominee en professor Jannes Reiling. Tussen Pasen en Pinksteren staan we in de kerk stil bij het missen en het wachten van de leerlingen van Jezus. Ieder die een dierbare verliest voelt zich getest, beproefd. Waar haal je dan kracht en vertrouwen vandaan? De apostel Petrus wil ons helpen met zijn brief om in elk geval wat je overkomt niet fout te beoordelen. Soms moet je een beslissing nemen om voor de toekomst te gaan. En soms komt dan wat je aan tegenslagen hebt gehad je te hulp. Vandaag gaan we het Avondmaal vieren en stilstaan bij de vraag of tegenslag en gemis een zin kan hebben.

Overdenking

Ik heb hem maar weer eens tevoorschijn gehaald: de stoel van dominee en professor, Jannes Reiling, de man die we sinds begin 2005 moeten missen. Hij was een Silobroeder, een leraar, een leermeester, een vaderfiguur, en sinds 2005 sta ik als zijn leerling en wij als gemeente zélf voor, we moeten overnemen wat hij heeft voorgedaan, gepredikt en voorgeleefd.

Zoiets moeten de leerlingen van Jezus ook gevoeld hebben tussen Hemelvaart en Pinksteren, dat betekent 50, zoveel dagen, de tijd tussen Pasen en Pinksteren. De zondag voor Pinksteren heet zelfs Wezenzondag, waarop wij er bij stilstaan dat zij zich weeskinderen voelden, alleen gelaten, zonder ouders, nu zelf aan de beurt om te gaan vaders en moeders over de wereld, maar waar halen ze het lef vandaan? Want die wereld is soms heel vijandig en zit niet te wachten op wereldverbeteraars. Sterker nog, je zal als je zegt dat je gelovige bent snel te maken krijgen met vijandige verwijten, dat je naïef bent, of dat je de werkelijkheid niet goed aankan of niet goed hebt begrepen.

Deze stoel was de stoel van opa Reiling die midden in de 19^e eeuw in Drenthe zijn beslissing nam om zich volwassen te laten dopen. Hij was ervan overtuigd geraakt dat je alleen door *zelf te kiezen* voor het geloof in Jezus een christen kon zijn, dat kunnen je ouders niet voor je beslissen. Het was een tijd dat vele veenarbeiders in Drenthe zich niet gehoord of gezien voelden in een grote, door status en geld geregeerde volkskerk. Die grootvader van Jannes kwam tot dat oordeel, die beslissing, na lang piekeren en bijbellezen. Hij werd één van de eerste baptisten in Nederland.

Wie niet tevreden is, gaat op zoek. Een heel volk was aan de stromen van Babel niet tevreden, daar terecht gekomen door deportatie en ze verlangden naar Jeruzalem, hun vaderstad, hun moederstad. En midden in die grote vuurproef, dat lijden en die ontevredenheid hebben ze hun geloof opgeschreven, hun geschiedenis en hun vertrouwen in de Eeuwige, de Warmhartige. Die was het, die in zijn geschiedenis met Mozes, met Abraham niet losliet wat Zijn hand ooit is begonnen. Een groot deel van het Eerste Testament is daar 'By The Rivers of Babylon' van mondelinge verhalen op schrift gezet.

Het lijkt wel of mensen eerst in een soort crisis moeten komen, voordat ze zich bewust worden van hun eigen vragen, hun verlangen naar een geestelijke, een diepere wereld. Alsof er eerst een vuurproef nodig is om mensen tot een betere, meer doorleefde keus te brengen.

Zo ging het met opa Reiling, zo ging het met ballingen in Babylon, zo ging het met de leerlingen na de Hemelvaart, zo hoopt Petrus in zijn brieven jaren later dat het zal gaan met de gemeenten in Klein-Azie.

En reken maar dat zij het daar zwaar hadden. In een wereld die er bij voorbeeld van overtuigd was dat vrouwen en slaven een ondergeschikte plaats moesten houden. Daar kwam veel woede los en kritiek en dreigementen toen die eerste christenen daar op basis van gelijkwaardigheid met hun personeel omgingen! Vrouwen kregen zelfs belangrijke posten in de gemeente. Want... voor Christus waren toch ook de Maria's en de Martha's heel belangrijk en niet minder geweest dan de mannelijke apostelen? Zo komt Petrus tot zijn opmerkelijke brief (die niet door hem maar namens hem is geschreven) die alle sporen draagt van zijn eigen ervaringen met Jezus, zijn Heer. Zo kwam Martin Luther King tot zijn opmerkelijke plannen om de Mars naar Washington te gaan organiseren, omdat hij juist van Jezus leerde dat blank en zwart door God geschapen en geliefd zijn, dus geen onderscheid langer toelaatbaar was.

Want was Petrus als leerling juist niet degene, die juist door zijn vuurproeven het meest had geleerd?

-Hij was het toch, altijd haantje de voorste, die door het water, door de golven heen zakte en door Jezus bij de hand moest worden gevat?

-Hij was het toch, die te snel met zijn oordeel klaar stond en daardoor zelfs een keer Satan werd genoemd, het zal je maar gezegd worden.

-Ja, hij was het die zijn beste vriend verloochende en daarna huilend de haan driemaal hoorde kraaien.

-Hij was het die voor geweld koos in een crisissituatie en daar zou hij in onze tijd zeker als terrorist voor in de bajes zou zijn gezet. Een oor afslaan van een ambtenaar in dienst levert nu toch al gauw een paar jaar bajes op met kans op TBS.

Juist deze Petrus die zo snel oordeelde, werd door Christus zelf beoordeeld als de Rots waarop Hij zijn kerk wilde bouwen. Hij kreeg de sleutels, werd de eerste paus, de leider van de vroege kerk...

Gelukkig ben je, zegt de Petrusbrief, als je veel te lijden hebt, want je komt daardoor zo dichtbij het geheim van het leven, wat Jezus ons heeft willen leren. Is het dan toch ergens goed voor, als je wordt uitgelachen, als je kort wordt gehouden, als je door wel of niet eigen schuld tot een tweederangs burger wordt? Het lijkt alsof hier de woorden van Jezus zélf doorklinken uit zijn beroemde toespraak op de berg: zalig ben je als je vervolgd wordt om mijnentwil, gelukkig ben je als je zo leert mee te lijden met anderen, want zó is de weg van Gods profeten altijd al gegaan.

Als Baptisten gemeente Silo, hebben wij ook zulke vuurproeven?

-Ik kan me wel herinneren, dat onze stellingname voor de vrouw in het ambt ons de nodige kritiek opleverde van de Unie van Baptistengemeenten : maar was dat nou zo zwaar, bovendien heeft dat ons dat nu zelfs nog een zekere status gegeven, zo van: dat durfden ze daar in Utrecht toch maar.

-En onze keus om een Stipkerk te worden, een open gemeente voor mensen met een strafblad : ach, zelfs dat levert ons aandacht van de media op...

-Misschien als we samen met de Buurkerken protesteren tegen de Koopzondag, dan misschien een keer een steen door onze kerkruiten?

Het *juiste oordeel op het juiste moment*, dat lijkt toch de belangrijkste zin uit onze lezing van vanmorgen . Vaak hebben we wat moeite met dat woord 'oordeel', omdat sommigen denken aan het Laatste Oordeel, wat in het bijbeldeel Openbaring zo in angstaanjagende visioenen wordt beschreven.

De ander denkt aan mensen die de kerk niet meer inkomen omdat er teveel over dat oordeel werd gepreekt. En misschien zijn er nog een paar die de teksten kennen over het Avondmaal waar je jezelf bij onwaardig gedrag je jezelf een oordeel aan kunt meten..

Wie getroffen is door een oordeel van mensen bv op grond van hun sexuele geaardheid of merkten dat ze als gescheiden mensen niet meer welkom waren aan het Avondmaal, ach, die tijd ligt niet eens zo heel ver achter ons in de geschiedenis van de kerk, ook van dze gemeente...

Ik heb dat Griekse woordje '**krima**' toch maar eens in het woordenboek opgezocht en ja, hoor, dat betekent in de eerste plaats: *strijd*. Daarover heeft Petrus het, als hij zegt dat de tijd van het oordeel is aangebroken. Het is een strijd om tot het juiste oordeel te komen, er moet om gevochten worden.

-In de eerste plaats met jezelf, met je eigen angst, je eigen zelftwijfel en schaamte, die we zo vaak voor mensen verborgen houden.

-In de tweede plaats betekent het woordje krima ook: *een beslissing*, die je soms nemen moet, op het juiste moment, anders hoeft het niet meer.

Wij allen hier kunnen vertellen van beslissingen, die ons leven hebben beïnvloed. Soms te vroeg, soms te laat, maar soms ook heel erg op tijd. Zoals de beslissing van opa Reiling, om je te laten dopen en je toe te vertrouwen aan de beoordeling van de Warmhartige, van Christus, die zoveel in woord en daad leek op zijn hemelse Vader.

-Want pas op de derde plaats betekent het woordje 'krima': *oordeel*, dat wat een rechter op een rechterstoel bepaalt en dat kan uitvallen als een veroordeling óf een vrijspraak.

Wat een angsten staan mijn mannen in de bajes uit als ze als verdachten voor de rechtbank moeten verschijnen. Hun schuldgevoel en onuitgesproken schaamtegevoel maken hen vaak tot mannen van branie en hun bravour, maar ik weet dat dat hun eigen angsten moet verbergen.

Zo kan het ons allemaal gaan, wij zijn geen volmaakte of consequente mensen, ons gevoel van 'doe ik het wel goed', onze zelftwijfel maakt ons angstig voor het oordeel van anderen en dus ook van God. **Maar die is....Anders!**

Petrus heeft aan den lijve ervaren, dat het door hem gevreesde oordeel werd omgezet in een beoordeling die hem geschikt achtte voor het hoogste ambt. Want zo is onze God, Hij oordeelt ons niet naar onze werken, maar 'met de ogen van de Liefde van Christus ziet Hij ons aan'.... Dat zingen we hier vaak in Silo, maar we kunnen het nauwelijks geloven, het gaat ons recht tegen onze ervaring in. Want de wereld gaat uit van cijfers en prestaties, en bij de Eeuwige blijkt alles na Pasen anders.

Want Pasen staat in de grote beweging van God:

van het komen in de wereld met Kerst, naar het lijden voor de wereld op Goede Vrijdag, naar het opstaan met Pasen om Gods macht voor eeuwig aan ons te laten zien, zijn we weer op weg naar Pinksteren waar de belofte wordt ingelost, een Geest van vrijheid en vrijspraak, van lef om van Hem te getuigen en het juiste te kiezen, waar dat nodig is...

- gezegd ben je als je door veel mee te maken daar achter komt,
- gezegd ben je geen leed bespaard blijft, want dan kan je pas echt je laten raken door het verdriet van anderen
- gezegd ben je, als je erachter komt dat je kennis en status je geen centimeter dichter bij je eigen hart en bij de levende God heeft gebracht
- gezegd ben je als je weet dat de Geest van Christus aan allen is gegeven, omdat de Vader, de Gezegende zelf de gever, onafhankelijk van ons oordeel.

De tweede stoel die vandaag hier staat is die van Henk Schoonbeek, de vader van onze Tineke, beiden zijn ze al weer geruime tijd overleden. Wie Henk nog heeft gekend, weet dat hij in de kerkenraad van Silo zat. Maar toen hij vertelde te gaan scheiden van zijn vrouw omdat hij een vriend had, werd hem aangezegd niet langer in Silo te kunnen blijven. Dat is wat oordeel, krima, als een foute beslissing kan zijn. En het kan ons ook nu overkomen, als we niet de diepte van Gods genade kennen en het lijden van onszelf en van de wereld buiten onszelf houden.

Gelukkig maar, dat we in Silo beide stoelen van beide mannen nog hebben, om hen niet te vergeten, gelukkig maar dat Jannes en Henk toentertijd elkaar konden waarderen.

Slotwoorden voor vandaag, in de Geest van Petrus, de onstuimige, de Rots :

Gods oordeel anders dan dat van mensen,
Hij is de Bron voor het goede leven, van echt geluk.
Hij heeft ons geschapen en Hij heeft ons lief.